

22.9.2017

Sosiaalinen luototus 2016 – Kuntakyselyn osaraportti

Päälöydökset

- Sosiaalinen luototus oli aktiivisessa käytössä vuonna 2016 vain 10 prosentissa Suomen kunnista, joiden väestöpohja kuitenkin kattaa puolet koko maan väestöstä.
- Vuonna 2016 sosiaalisia luottoja myönnettiin yhteensä 3,5 miljoonaa euroa (vuonna 2013 reaaliarvo 3,7 M€ ja vuonna 2010 3,4 M€).
- Keskimääräinen luotto henkilöä kohden oli vuonna 2016 noin 5 800 euroa (vuonna 2013 reaaliarvo noin 3 500 € ja vuonna 2010 4 500 €).
- Vuonna 2016 tai aiemmin myönnettyjen sosiaalisten luottojen määrä vastanneiden kuntien taseissa 31.12.2016 oli 8,65 miljoonaa euroa.

Puolet sosiaalisen luototuksen saajista on palkansaajia

Sosiaalinen luototus oli vuonna 2016 aktiivisessa käytössä 32 kunnassa (29 kunnassa vuonna 2013), sen käyttömahdollisuus oli lisäksi mainittu 11 kunnassa (5 kunnassa vuonna 2013), vaikka sitä ei tarkasteluvuonna ollutkaan käytetty, ja suunnitteilla se oli 8 kunnassa (12 kunnassa vuonna 2013). Vuonna 2010 sosiaalinen luototus oli käytössä 23 kunnassa.

Vuonna 2016 sosiaalisia luottoja myönnettiin yhteensä 3,5 miljoonaa euroa, kun vuonna 2013 luottoa myönnettiin reaaliarvo 3,7 M€ ja 3,4 M€ vuonna 2010.

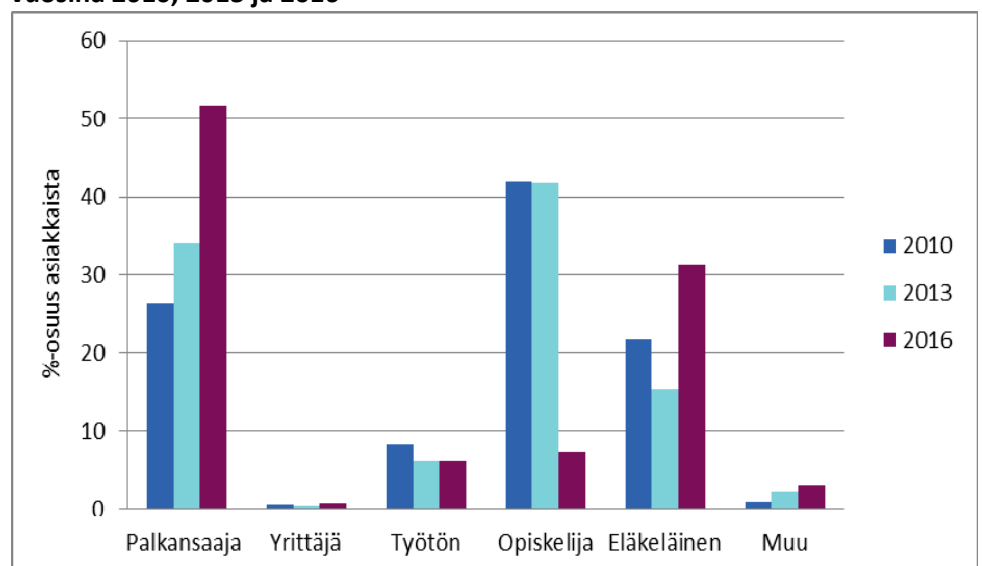
Sosiaalista luototusta vuonna 2016 käyttivät Askola, Espoo, Eura, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Imatra, Jyväskylä, Järvenpää, Kajaani, Kemi, Kemijärvi, Kouvola, Kuhmo, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Lemi, Mikkeli, Oulu, Pori, Rauma, Riihimäki, Rovaniemi, Salo, Sotkamo, Suomussalmi, Tampere, Toivakka, Tornio, Tuusula ja Vantaa.

Yhteensä sosiaalisia luottoja myönnettiin vuonna 2016 kaikkiaan 596 henkilölle - 1 053 henkilölle vuonna 2013 ja 765 henkilölle vuonna 2010. Eryityisesti opiskelijoiden osuus sosiaalisen luototuksen asiakkaista on vähentynyt, sillä apulaisoikeusasiamiehen asiaa koskevasta kantelusta tehdyn päätöksen (31.12.2013) vuoksi pääkaupunkiseudun kaupungit luopuivat ns. opintososiaalisen luototuksen käytöstä vuonna 2014.

Kunnat myönsivät useimmiten sosiaalisia luottoja asiakkaiden kulutus- ja ulosottovelkoihin sekä talouden hallintaan saattamiseen.

Vuonna 2016 sosiaalisen luototuksen asiakkaista 41 prosenttia oli alle 35-vuotiaita. Naisten osuus oli 55 prosenttia asiakkaista. (Liitetaulukot 2 ja 3).

Kuvio 1. Sosiaalisen luototuksen asiakkaat sosioekonomisen aseman mukaan vuosina 2010, 2013 ja 2016

Ari Virtanen
ari.virtanen@thl.fi

TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

ISSN 1798-0887

Sosiaalisen luoton saajat ja syyt luoton myöntämiseen

Sosiaalisen luototuksen tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää ihmisen itsenäistä suoriutumista. Kunta voi myöntää sosiaalisen luoton henkilölle, jolla ei ole pienituloisuutensa ja vähävaraisuutensa vuoksi mahdollisuutta saada kohtuuehtoista luottoa. Kunta voi järjestää vapaaehtoisesti sosiaalista luototusta päättämässään laajuudessa. Laki sosiaalisesta luototuksesta (1133/2002) on ollut voimassa vuodesta 2003.

Yhteensä sosiaalisia luottoja myönnettiin 595 henkilölle vuonna 2016 (vuonna 2013 kaikkiaan 1053 henkilölle ja 765 henkilölle vuonna 2010 ja 594 henkilölle vuonna 2007). Sosiaalisen luototuksen saaneista henkilöistä 90 prosenttia (80 prosenttia vuonna 2013) sai päätöksen käymättä läpi talous- ja velkaneuvontaprosessia. Eri kunnat painottivat tätä prosessia eri tavoin: Toisissa kunnissa luottojen velkajärjestelyjä kartoitetaan talous- ja velkaneuvonnassa, ja vaikka neuvojilla ei ole päätöksenteko-oikeutta sosiaalisen luototuksen osalta, he voivat esitellä asian sosiaalisen luototuksen päättäjille. Toisissa kunnissa korostettiin neuvonta-asiantuntemuksen olemassaoloa sosiaalisen luototuksen yksikössä niin, että sosiaalisessa luototuksen alaisessa yksikössä saatetaan pitää talous- ja velkaneuvonnan töiden hallinta.

Hylättyjä luottohakemuksia kyselyssä raportoitiin 317 kappaletta (349 kappaletta vuonna 2013 ja 334 kappaletta vuonna 2010) ja takaisin perittyjä luottoja oli vuoden aikana 167 (209 kappaletta vuonna 2013).

Vastanneiden kuntien taseissa oli 31.12.2016 merkitty sosiaalisen luototuksen osalle 8,65 miljoonan euron varaus, kun vastaava luku oli reaaliarvoin 8,75 miljoonaa euroa kolme vuotta aiemmin ja 8,77 miljoonaa euroa vuoden 2010 taseissa. Vuonna 2016 myönnettyjä luottoja oli 3,53 miljoonaa euroa. Reaaliarvoin vuonna 2013 myönnettyjen sosiaalisten luottojen määrä oli 3,70 miljoonaa euroa ja vuonna 2010 myönnettyjen luottojen määrä 3,41 miljoonaa euroa. Sosiaalisesta luototuksesta aiheutuneita luottotappioita kunnille on vaikea arvioida, mutta tappiot asettuvat keskimäärin 10 prosenttiin myönnettyistä luotoista.

Apulaisoikeusasiamiehen päätös [31.12.2013](#) käytännössä lopetti vuonna 2014 pääkaupunkiseutujen suurten kuntien opintososiaalisen luototuksen, jota oli myönnetty henkilöille, jotka eivät ole oikeutettuja opintolainaan vaadittavaan valtiontakaukseen. Tämän vuoksi vertailukelpoinen tieto asiakkaiden ikä- ja sukupuoliprofiileista on puutteellinen. Sen sijaan opiskelijoiden osuuden romahtaminen sosiaalisen luototuksen asiakaskunnasta on selvästi nähtävissä, kun tarkastelee asiakaskunnan pääasiallista elämäntilannetta (sosio-ekonomista asemaa).

Vuonna 2016 sosiaalista luototusta saavista asiakkaista noin 41 prosenttia on alle 35-vuotiaita ja neljännes yli 55-vuotiaita. Naisten osuus asiakkaista on noin 56 prosenttia. Lähes kaksi kolmesta sosiaalista luototusta saaneista henkilöistä on yksinasuvia. Sukupuolten välinen ero korostuu yksinhuoltajien osalta, joista naisten osuus on yli 93 prosenttia. Sosiaalista luototusta saavien joukossa palkansaajien osuus on kasvanut koko 2010-luvun ja on yli puolet kaikista asiakkaista. Myös eläkeläisten osuus on kasvanut vuodesta 2013 ja on jo lähes kolmannes kaikista luotonsaajista (liitetaulukot 2, 3 ja 4.)

Kuntia pyydettiin valitsemaan kolme yleisintä syytä sosiaalisen luoton myöntämiseen ja tulosten mukaan selvästi useimmin mainitut olivat kulutus- ja ulosottovelat ja talouden hallintaan saattaminen. Vuodesta 2010 ei jakaumassa ole tapahtunut muutosta. (Liitetaulukko 5)

Sosiaalisen luoton rajat ja takaisinmaksu

Useissa kunnissa luotolle oli kiinteä enimmäismäärä, joka oli henkilöä kohti 2 000–15 000 euroa (yleisimmin 5 000 tai 10 000 euroa). Kotitaloutta kohti enimmäismäärä oli 3 000–15 000 euroa. Kotitaloutta koskevia enimmäismääriä käyttäneillä hieman pienemmillä kunnilla, euromäärät olivat yleisesti alemmalla tasolla, 3 000 – 5 000 euroa.

Vain yksi kunta teki vain kielteisiä luottopäätöksiä ja seitsemässä muussa kunnassa kielteisiä päätöksiä tehtiin myönteisiä enemmän. Yhdessä kunnassa luottojen takaisinperintöjä oli enemmän kuin myönnettyjä luottoja, minkä kuitenkin aiheutti vuoden 2016 alussa kyseisessä kunnassa käyttöön otettu uusi sosiaalisen luototuksen kuntaohjeistus.

Kiinteä takaisinmaksuaika (2 tai 5 vuotta) oli kolmessa kunnassa. Muissa takaisinmaksuaika vaihteli kolmesta kuukaudesta viiteen vuoteen.

Käsitteet ja määritelmät

Sosiaalinen luototus

Kunta voi myöntää sosiaalisen luoton henkilölle, jolla ei ole pienituloisuutensa ja vähävaraisuutensa vuoksi mahdollisuutta saada kohtuuehtoista luottoa muulla tavoin, mutta jolla kuitenkin on kyky suoriutua luoton takaisinmaksusta.

Sosiaalisen luototuksen tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää ihmisen itsenäistä suoriutumista. Kunta voi järjestää sosiaalista luototusta päättämässään laajuudessa (Laki sosiaalisesta luototuksesta 1133/2002).

Sosiaalista luottoa voidaan myöntää esimerkiksi

- talouden hallintaan saattamiseen
- velkakierteen katkaisemiseen
- kodin hankintoihin
- kuntoutumiseen
- työllistymisen edistämiseen
- asumisen turvaamiseen tai
- sosiaalisen kriisin ylittämiseen.

Sosiaalisesta luotosta voidaan periä kohtuullinen vuotuinen korko. Kunta on veloitettu tarvittaessa järjestämään taloudellista neuvontaa ja ohjausta sosiaalisen luoton hakijalle ja saajalle. Talous- ja velkaneuvonta ei kuitenkaan kuulu sosiaalihuoltoon.

Ennen sosiaalisen luoton myöntämistä tulee selvittää hakijan oikeus saada toimeentulotuesta annetun lain ([1412/1997](#)) mukaista toimeentulotukea. Henkilön oikeutta saada toimeentulotukea ei voi rajata tai tuen määrää alentaa sen vuoksi, että hänellä olisi mahdollisuus saada sosiaalista luottoa.

Toimeentulotukea koskevaan pykälään viitaten apulaisoikeusasiamies antoi päätöksen [31.12.2013](#), jonka mukaan eräiden suurten, lähinnä pääkaupunkiseudun kuntien opiskelijoita koskevassa sosiaalisen luototuksen käytännössä on parantamisen varaa siltä osin, että opiskelijoita tulisi informoida riittävästi siitä, että sosiaalinen luotto ei ole toimeentulotukeen nähden ensisijainen - ja näin opiskelijoille myönnetty ns. opintososiaalista luottoa (joka kuuluu sosiaalisesta luototuksesta annetun lain soveltamisalaan.) ei voi ottaa huomioon tulona toimeentulotukea myönnettäessä samalla tavalla kuin opintotukilain mukaista opintolainaa.

Taulukoissa käytetyt symbolit

(-) Ei tapauksia

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Sosiaalisen luototuksen yleisyys kunnissa vuosina 2010, 2013 ja 2016

Tabellbilaga 1. Tillämpning av social kreditgivning i kommunerna 2010, 2013 och 2016

Liitetaulukko 2. Myönnetyt sosiaaliset luotot saajan iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2010, 2013 ja 2016

Tabellbilaga 2. Beviljade sociala krediter enligt kredittagarens ålder och kön 2010, 2013 och 2016

Liitetaulukko 3 Myönnetyt sosiaaliset luotot saajan kotitaloustyypin ja sukupuolen mukaan vuosina 2010, 2013 ja 2016

Tabellbilaga 3. Beviljade sociala krediter enligt kredittagarens typ av hushåll och kön 2010, 2013 och 2016

Liitetaulukko 4. Myönnetyt sosiaaliset luotot saajan elämäntilanteen ja sukupuolen mukaan vuosina 2010, 2013 ja 2016

Tabellbilaga 4.. Beviljade sociala krediter enligt kredittagarens socioekonomiska livssituation och kön 2010,2013 och 2016

Liitetaulukko 5. Myönnettyjen sosiaalisten luottojen yleisimmät syyt/myöntämisperusteet vuosina 2010, 2013 ja 2016

Tabellbilaga 5. De tre vanligaste orsakerna/grunderna för beviljade sociala krediter 2010, 2013 och 2016

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Sosiaalisen luototuksen yleisyys kunnissa vuosina 2010, 2013 ja 2016

	Kuntien lukumäärät		
	2016	2013	2010
Käytössä	43 (32*)	29 (24*)	23
Ei käytössä	227	223	208
Ei, tulossa/suunnitteilla	8	12	8
Ei tarvetta	6	11	6
Kysymykseen myönteisesti vastanneita kuntia	43	29	
Vastanneita kuntia yhteensä	284	280	245
Vastanneiden kuntien väestöosuus	95,7	96,4	
Vastaamattomia kuntia	29	40	97

*=niiden kuntien lukumäärä, joissa tarkasteluvuonna sosiaalinen luototus oli aktiivikäytössä

Liitetaulukko 2. Myönnetyt sosiaaliset luotot saajan iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2010, 2013 ja 2016

	2016		2016		2013*		2013*		2010		2010	
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä
18–24 -vuotiaat	47	57	104	52	52	104	193	209	402			
25–34 -vuotiaat	68	76	144	74	109	183			0			
35–44 -vuotiaat	45	44	89	65	69	134	50	55	105			
45–54 -vuotiaat	40	62	111	49	63	112	44	79	123			
55 –vuotiaat ja vanhemmat	66	91	157	64	85	149	64	71	135			
Helsingin opiskelijat 2013*			-			371			-			
Yhteensä	266	330	596	304	378	1053	351	414	765			
Kysymykseen vastanneita kuntia			24			28 (29)						
Vastanneita kuntia yhteensä			284			280			245			
Vastaamattomia kuntia			29			40			97			

*= Pääkaupunkiseudulla (erityisesti Helsingissä) sosiaaliseen luototukseen laskettiin mukaan vuonna 2013 ns. opintososiaalisen luoton saajat, joiden osalta ei ollut saatavissa sukupuolijakauma. Apulaisoikeusasiamiehen opintososiaalisen luototuksen käyttöä koskevan kielteisen päätöksen perusteella (31.12.2013), kaupungit luopuivat tämän luoton käytöstä vuoden 2014 alusta lähtien.

Liitetaulukko 3. Myönnetyt sosiaaliset luotot saajan kotitaloustyyppin ja sukupuolen mukaan vuosina 2010, 2013 ja 2016

	2016			2013*			2010		
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä
Yksinasuva	160	169	329	164	153	317	242	233	475
Avio/avopari, ei alaikäisiä lapsia	22	26	48	44	47	91	40	31	71
Avio/avopari, alaikäisiä lapsia	28	28	56	37	50	87	39	28	67
Yksinhuoltaja	4	57	61	11	68	79	11	116	127
Muu	9	6	15	20	15	35	5	2	7
	223	286	509	276	333	609	337	410	747
Kysymykseen vastanneita kuntia			22			28			
Vastanneita kuntia yhteensä			284			280			245
Vastaamattomia kuntia			29			40			97

*= vrt. Liitetulukon 2 alaviite – opintososiaalista luototusta saaneilta puuttuivat tiedot myös kotitaloustyyppistä

Liitetaulukko 4. Myönnetyt sosiaaliset luotot saajan elämäntilanteen ja sukupuolen mukaan vuosina 2010, 2013 ja 2016

	2016			2013			2010		
	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä*	Miehet	Naiset	Yhteensä
Palkansaaja	120	142	262	154	179	333	66	105	171
Yrittäjä	0	4	4	2	3	5	1	3	4
Työtön	14	18	32	31	29	60	22	32	54
Opiskelija	13	24	37	15	21	407	134	137	271
Eläkeläinen	70	89	159	68	82	150	64	76	140
Muu	6	9	15	2	19	21	3	3	6
Yhteensä	223	286	509	272	333	976	290	356	646
Kysymykseen vastanneita kuntia			22			27 (28)			
Vastanneita kuntia yhteensä			284			280			245
Vastaamattomia kuntia			29			40			97

*= vrt. Liitetulukon 2 alaviite – opintososiaalista luototusta saaneilta puuttuivat tiedot sukupuolijakaumasta

Liitetaulukko 5. Myönnettyjen sosiaalisten luottojen yleisimmät syyt tai myöntämisperusteet vuosina 2010, 2013 ja 2016

Kolme yleisintä syytä myöntää sosiaalista luottoa (vaihtoehdon maininneiden kuntien lukumäärä)

	2016	2013	2010
Opintolainan sijasta, kun hakija ei voi saada			
valtioneuvoston ja opintolainaa	1	3	4
Velkajärjestelyn osana*			-
Henkilön/kotitalouden talouden hallintaan saattaminen	21	18	14
Kulutusluottovelat	23	21	15
Ulosottovelat	20	19	13
Asumisen turvaaminen/Häädön estäminen	5	9	5
Kodin hankinnat	1	2	3
Kuntoutumisen edistäminen	-	-	-
Työllistymisen edistäminen	1	4	3
Sosiaalisen kriisin ylittäminen	1	-	2
Muu, mikä	1	4	-
<hr/>			
Kysymykseen vastanneita kuntia	31	29	
Vastanneita kuntia yhteensä	240	280	245
Vastaamattomia kuntia	29	40	97
<hr/>			

Laatuseloste

Sosiaalinen luototus – Kuntakyselyn osaraportti

Tilastotietojen relevanssi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää kolmen vuoden välein kunnilta Tilastokeskuksen taloustilastojen ja THL:n sosiaalipalvelujen toimintatilaston tietoja täydentäviä tietoja kuntien toiminnasta varhaiskasvatuksen, vammaisten, sosiaalisen luototuksen ja kuntouttavan työtoiminnan palveluissa. Kyselyssä on kysymyksiä uudenlaisista palveluista sekä asioista, joista tarvitaan säännöllistä tietoa, mutta joita ei ole mahdollista liittää vuosittaiseen tilastotiedonkeruuseen.

Tiedoille on käyttöä esimerkiksi päätöksenteossa ja suunnittelussa. Tietojen keruu perustuu Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen tilastotoimesta annettuun lakiin (409/2001).

Menetelmäkuvaus

Kysely toteutettiin sähköisenä kyselynä. Kunnille lähetettiin sähköpostitse linkit eri palveluita koskevien osioiden sähköisille kyselylomakkeille. Tiedot pyydettiin toimittamaan kunnittain, vaikka koko sosiaali- ja terveys-toimi olisi annettu toisen kunnan tai kuntayhtymän hoidettavaksi.

Kuntiin, jotka eivät olleet vastanneet kaikkiin osioihin määräaikaan mennessä, lähetettiin kysely uudestaan sähköpostitse. Lisäksi tietoja karhuttiin sähköpostimuistutuksien jälkeen tarkennetuilla sähköpostiviesteillä ja puhelimitse. Tilastot perustuvat THL:ään 15.6.2017 mennessä saatuihin vastauksiin.

Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Sosiaalista luototusta koskevaan osioon vastasi 284 kuntaa, eli 90,7 prosenttia kunnista. Vuonna 2013 kunnista kyselyyn vastasi 87,5 prosenttia, 71,6 prosenttia vuonna 2010.. Vuonna 2016 vastanneissa kunnissa asui 95,7 prosenttia koko maan väestöstä (vuonna 2013 vastanneissa kunnissa asui 96,4 prosenttia väestöstä ja vuonna 2010 vastanneissa kunnissa 85,9 prosenttia väestöstä). Vuonna 2016 kokonaan vastaamatta jätti 29 kuntaa.

Vuonna 2016 sosiaalinen luototus oli käytössä 32 kunnassa: Askola, Espoo, Eura, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Imatra, Jyväskylä, Järvenpää, Kajaani, Kemi, Kemijärvi, Kouvola, Kuhmo, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Lemi, Mikkeli, Oulu, Pori, Rauma, Riihimäki, Rovaniemi, Salo, Sotkamo, Suomussalmi, Tampere, Toivakka, Tornio, Tuusula ja Vantaa. Helsingissä myönnettiin 45 prosenttia koko maan sosiaalisista luotoista, mikä saattaa osaltaan vääristää koko maan tuloksia

Yhdessätoista kunnassa oli periaatteessa käytössä sosiaalinen luototus, yleensä osana kuntayhtymän toimintaa, mutta luototukseen varattu rahoitus taseessa oli hyvin pieni, eikä luototusta ollut myönnetty tarkasteluvuonna (viidessä kunnassa vuonna 2013). Näitä kuntia ei luettu mukaan sosiaalisen luototuksen kannalta aktiivisiin kuntiin.

Kaksi sosiaalisen luototuksen kunnista (Oulu, Tornio) ei kyennyt tuottamaan tietoa sosiaalisen luototuksen asiakkaiden kotitaloustyypistä tai pääasiallista elämäntapaa koskevasta sosioekonomisesta asemasta.

Kuntien ilmoittamien sosiaalisista luotoista aiheutuneiden luottotappioiden välillä on suuria eroja (esimerkiksi luototuksen ohjeistuksen muutosten vuoksi). Kunnat huomauttivat, että vaikka luototuksesta osa on irtisanottu, siirretty oikeudelliseen perintään ja samalla luottotappiokirjattu, todellinen luottotappion määrä selviää vasta kun 15 vuotta on kulunut käräjäoikeuden päätöksestä (ulosoton peruste vanhenee).

Kyselyn tulokset ovat suuntaa antavia, koska kyselyssä kysytään tietoja palveluista, joista ei ole olemassa säännöllistä vuosittaista tiedonkeruuta. Kysytyjä tietoja ei välttämättä saada poimittua kuntien käyttämistä tietojärjestelmistä, mistä johtuen osa kunnista on vastannut arvion perusteella.

Lisäksi on huomioitava, että kyselyn kohteena olevista asioista käytettävät käsitteet ja niiden sisältö on täsmentynyt jonkin verran 2010-luvulla, mikä voi vaikuttaa siihen, että kysymysten vastaukset eivät ole vuosittain täysin vertailukelpoisia.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

THL toteuttaa kuntien sosiaalipalveluja kartoittavan tilastokyselyn kolmen vuoden välein. Tilastokyselyn kysymykset koskevat vammaisten palveluita, sosiaalista luototusta, kuntouttavaa työtoimintaa, varhaiskasvatusta ja kasvatus- ja perheneuvontaa. Tiedot julkaistaan kyselyvuotta seuraavan vuoden elo-syyskuussa.

Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

THL (aiemmin Stakes) on kerännyt kuntakyselyn tiedot vuosina 2007, 2010, 2013 ja 2016. Kuntakyselyn tietosisältö muuttui vuonna 2010 joidenkin kysymysten osalta. Näin ollen vuosien 2007 ja 2010 kyselyjen tulokset eivät ole kaikkien kysymyksien osalta vertailukelpoisia. Lisäksi vastauskato voi vaikuttaa tietojen vertailukelpoisuuteen.

Vuonna 2010 tietosisältö muuttui seuraavien kysymysten osalta: (1) kyselyyn lisättiin uutena kysymys hylättyjen luottohakemusten lukumäärästä, (2) Myönnettyjen luottojen syyvaihtoehtoiksi lisättiin: "Opintolainan sijasta, kun hakija ei voi saada valtiontakausta ja opintolainaa" ja "Velkajärjestelyn osana". (3) Lisäksi poistettiin kysymys kunnan saamista korkotuloista.

Vuonna 2013 kyselyyn liitettiin kysymys sosiaalisen luototuksen ja kunnan talous- ja velkaneuvontaprosessien yhteydestä. Samalla poistettiin luottojen syyvaihtoehdosta "velkajärjestelyjen osana", koska lain mukaan sosiaalista luototusta ei voi käyttää velkajärjestelyjen osana. Vuoden 2016 kysely tehtiin vuoden 2013 mukaisesti.

Tietojen saatavuus ja selkeys

Keskeiset tulokset julkaistaan tilastoraportissa, joka julkaistaan THL:n verkkosivulla osoitteessa:

www.thl.fi/tilastot/kuntakysely/sosiaalinenluototus

Kyselylomake

Liite 1

Kuntakysely vuoden 2016 tiedoista – Osa II: Sosiaalinen luototus

1. Kunta: _____

2. Vastaajan nimi: _____

3. Tehtävänimike: _____

4. Organisaatio: _____

5. Vastaajan sähköpostiosoite: _____

6. Vastaajan puhelinnumero: _____

7. Oliko kunnassanne käytössä sosiaalinen luototus vuonna 2016?

- Kyllä
- Ei
- Ei, tulossa/suunnitteilla
- Ei tarvetta

8. Mikä oli sosiaalisten luottojen kokonaissumma (pääoma) kunnassanne 31.12.2016 (kunnan taseen mukaan) ja paljonko siitä oli vuonna 2016 myönnettyjä luottoja?

Euroa

Kokonaissumma _____

siitä vuonna
2016 myönnettyjä _____

9. Kuinka monelle henkilölle myönnettiin sosiaalista luottoa vuonna 2016? (Jos on myönnetty kotitaloudessa useammalle henkilölle, lasketaan heidät erikseen.)

Miehet

Naiset

18–24-
vuotiaille

25–34-
vuotiaille

35–44-
vuotiaille

45–54- vuotiaille	_____	_____
55 vuotta täyttäneille	_____	_____
Yhteensä	_____	_____

10. Mikä oli näiden henkilöiden pääasiallinen kotitaloustyyppi (lukumäärinä miehet ja naiset erikseen)?

	Miehet	Naiset
Yksinasuva	_____	_____
Avio/avopari, ei alaikäisiä lapsia	_____	_____
Avio/avopari, alaikäisiä lapsia	_____	_____
Yksinhuoltaja	_____	_____
Muu	_____	_____
Yhteensä	_____	_____

11. Mikä oli näiden henkilöiden pääasiallinen elämäntilanne (lukumäärinä miehet ja naiset erikseen)?

	Miehet	Naiset
Palkansaaja	_____	_____
Yrittäjä	_____	_____
Työtön	_____	_____
Opiskelija	_____	_____
Eläkeläinen	_____	_____

Muu _____

Yhteensä _____

12. Moniko sosiaalisen luototuksen päätöksen saaneista henkilöistä

Määritelmä: Sosiaalista luototusta koskevan lain (1133/2002) perustelumuistion (HE 142/2002) mukaan sosiaalityön sekä talous- ja velkaneuvojien välistä yhteistyötä tulisi kehittää, mutta luototuspäätöksiä ei esteellisyyismahdollisuuden vuoksi voi antaa talous- ja velkaneuvojille.

kävi läpi kunnan virallisen talous- ja velkaneuvontaprosessin _____

sai päätöksen ilman talous- ja velkaneuvontaprosessia _____

13. Kuinka monta sosiaalisen luototuksen päätöstä kuntanne teki vuonna 2016?

Määritelmä. Lain mukaan takaisin perinnän syynä voivat olla olennainen maksun viivästys tai sopimusrikkomus. Kysymys koskee koko luottoa (tai jäännössaataavaa), ei yksittäisiä maksueriä.

Kpl

Myönnettyjä luottoja _____

Hylättyjä hakemuksia _____

Takaisin perittyjä luottoja _____

14. Oliko kunnassanne määritelty sosiaaliselle luotolle enimmäismäärä henkilöä/kotitaloutta kohden vuonna 2016?

Euroa

Kyllä, henkilöä kohden _____

Kyllä, koti-
taloutta _____
kohden

Ei _____

15. Oliko kunnassanne määritelty sosiaaliselle luotolle kiinteä takaisinmaksuaika?

Vuotta

Kyllä: _____

Ei, vaih-
telee _____
välillä:

16. Mitkä olivat myönnettyjen sosiaalisten luottojen yleisimmät syyt/myöntämiskohteet kunnassanne? Valitse kolme yleisintä.

- Opintolainan sijasta, kun hakija ei voi saada valtiontakausta ja opintolainaa
- Henkilön tai kotitalouden talouden hallintaan saattaminen
- Kulutusluottovelat
- Ulosottovelat
- Asumisen turvaaminen tai hädän estäminen
- Kodin hankinnat
- Kuntoutumisen edistäminen
- Työllistymisen edistäminen
- Sosiaalisen kriisin ylittäminen
- Jokin muu, mikä _____

17. Paljonko kunnallenne aiheutui luottotappiota sosiaalisesta luototuksesta vuonna 2016?

Euroa

Luottotappioita
2016 _____

18. Lisätietoja
